

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 60 Lei,
fél évre 30 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)
Református lelkészi hivatal, a hová a
lap szellemi részére vonatkozó min-
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdinánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések
díja, reklamációk Konrad Géza címére
Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendők.

Orgonazugás.

Ravasz László könyve.

Az igehirdetés megújodása. Ezzel a címmel írott értekezésében fejtette ki Ravasz László ezelőtt 15 esztendővel először, hogy: „igehirdetésünknek reformra van szüksége” és a reform alaptételét ebben fejezte ki: „személyes élet-tapasztalatot kell prédikálni”. A megújodás szükségét és módját azóta többször előadta, de még többször mutatta meg. Nemcsak így szólt: ezt csináljátok, hanem ezt is mondhatta: így csináljátok. Ezzel lett nemcsak mesteri igehirdetővé, hanem az igehirdetés mesterévé. A mester szó alatt nem az iparost értem, ki foglalkozásképen végzi robotos munkáját, hanem a művészt, kit a Lélek ihletése emel fel az alkotás gyönyörűségébe.

Mint az igehirdetés művésze áll előttünk „Orgonazugás” c. ez év elején megjelent kötetében, mely a megújodott igehirdetésnek csodálatos, gazdag példatára. Ő maga jellemzi leghívebben rövid előszavában: „Mindenik azt mutatja, merre járt egy ember, aki írónak indult s szónokként érkezett meg: ám, ha utközben igehirdető lehetett — Isten iránt — mondhatatlan hálát érez.” Csakugyan ez a három ő. Író, kinek tollából bámulatos művészettel folynak a szavak akkor is, mikor a hit legmélyebb igazságait és legnehezebb problémáit tárgyalja. Szónok, kinek ajkán életté válnak a filozófia és esztétika nagy és elrejtett tételei. De mindenben és mindig igehirdető, mert az örök istenit a krisztusi élet szépségében és fönségében tárja föl.

Nem akarom elemezni szónoki geniejét, bár tanuságos lenne megmérni, mennyi benne a pszichologia, mellyel buvárolja és boncolja a lelkeket, hogy az igének mindig a leggyógyítóbb balzsamát csepegtesse és mindig oda, ahol legjobban fáj. Erdemes volna megállapítani, mennyi nála a művészet, mellyel „lehetéssé tudja tenni a lehetetlent: mosolygókká, bizókká, boldogokká minket”. Eredményes volna vizsgálni, milyen erő a phantasia, a képzelet,

mellyel megelevenít egy-egy igét történetévé, háttérével s élénkhozza a multat, megláttatja a jövőt: jelenné teszi mindakettőt. És építő volna kimutatni, mint uralkodik mindennek fölött diadalmasan, vagy mint képezi mindennek alapját a hit. Nem akarom részletezni sem, hogy miben nagyobb: az öröm verőfényének vetítésében, vagy a bánat gordonka hangú elmondásában; az emberi, vagy a magyar fájdalom kizokogásában? A „Napsütötte ormok, átlátszó mélységek” csillogó darabjaiban, az „Orgonazugás” megannyi változatban zengő predikációban, vagy a „Fénylő árnyékok” orációiban, melyekben mégis legjobban megáldott, mert ott tudja legjobban levenni a fájdalmat és ott tudja legjobban odavinni a lelkünket Krisztushoz, hogy Neki adjuk át minden bánatunkat.

Csak egyet akarok különösen kiemelni. E kötet s általában írója a magyar református igehirdetés megújulásának vezére.

Beszédeiben megújult az ige, mert megújult a szempont, melyből a hirdető az igét nézi, a tekintet, mellyel vizsgálja: a szív, mellyel fogadja. Megújult a Krisztus, mert közelebb jött hozzánk, az életünkbe, mert megújult a lélek, mely kitárt kapukkal, alázatosan odaáll elébe. Így megújult a tárgy, de megújult a forma is, midőn eltűnik az először, másodszor, harmadszor belésvü avult régi köntös, melyből legtöbbször elsikkadt az ige, melyet beburkolt, vagy egészen eltakarta előlünk — és helyét természetes egyszerűség váltja fel, amely művészi, éppen azért, mert természetes. Megújult a nyelv, az igehirdetői nyelv. Megújult, mert minden szava az írásból fakadt és minden szava a mai, modern ember beszédéből való. Csak tisztán, áhítatosan, üdén és fölemelőn szállnak a szavak, mintha az ige illata virág volna s a beszéd a virág illata. Megújult minden, mert megújult maga az igehirdető. Mikor először írta le, hogy személyes élettapasztalatot kell prédikálni, még akkor ez is inkább tudás volt, mint tapasztalat és inkább elmélet, mint élet. Addig hirdette a hirdetést

megújulását, míg ő maga is keresztül ment rajta. Az egykori racionalis kolozsvári theologia hasonló irányu ifju tanára helyett így áll ma előttünk a magyar református egyház megújulásának legzengőbb szavu prófétája. A csupán mindent kritikai szemmel néző tudós helyett a mindent, mint kegyelmet fogadó hívő. A hallásból vagy tudásból hirdető helyett a tapasztalatból bizonyoságtévő. A sokat tanult fő helyett a sokat átélt szív.

Igy lett példa, utmutató, vezér minden lelkipásztor és az egész egyház számára. Bár csak keresztül menne e megújodáson minden igehirdető és keresztül menne egész anyaszentegyházunk. Éppen azért nem szabad hiányozni e könyvnek egyetlen lelkipásztor könyvtárából sem, hogy megtanuljuk: micsoda pislákoló — alvó, vagy meg se gyuladt láng a mi hitünk, micsoda félhomály a mi tudásunk, micsoda botorkálás a mi járásunk, micsoda erőtlenség a mi másokat emelni akarásunk és micsoda dadogás a mi beszédünk. Tanuljunk tőle beszélni, járni, látni, hogy világíthassunk és vezethessünk! Akkor majd nem ez lesz a cím: az igehirdetés megújodása, hanem ez: a megújodott igehirdetés.

Debreczeni István.

Szemle.

Magyar Református Naptár kisebb példányszámban újra kapható Béres Károly könyvnyomdájában.

A teozófia és antropozófia.

Szerinte is bizonyos, olyan rejtett képességek jelennek az emberi lélekben, amelyek segítségével behatolhat az emberi érzékek s a* rendes, normális emberi gondolkodás elől elzárt világba. Ezeket a képességeket ki kell fejleszteni az emberben a gondolkodásnak, érzésnek, akarásnak bizonyos természetű folytonos fegyelmzésével, irányításával és gyakorlásával. Ilyen módon eljut az ember egy magasabb rendű látásra, amikor földi szemmel nem látható szellemi színeket lát, földi füllel nem hallható szellemi hangokat hall. Az ember érzékelhető testén kívül meglátja az azt körülvevő éter-testet, amelyben az életerő lakozik, s az asztrál-testet, amelyben az érzelmek lakoznak. S meglátja a maga „én“-jét, a maga igazi mióvoltát.

Ennek a magasabbrendű látásnak a szervei a lótoszvirágok. A kétlevelű lótoszvirág a szemöldökök közt van elhelyezve, a négylevelű a gégefő, a hatlevelű a köldök, a tízelevelű a gyomorüreg, a tizenkétlevelű a szív tájékán és így tovább. Amikor ezek a lótosz-virágok kerekük módjára elkezdnek forogni, akkor kezd el az emberben a magasabb rendű látás működni. A gégefő tájéki lótoszvirág segítségével beelát az ember mások gondolataiba, a tizenkétlevelűével a mások érzéseibe. Az érzéki vágyakat sötétvörös fényben látja -kisugározni az asztrál-testen, tiszta érzelmeket vöröslila színben. A magasabbrendű látás segítségével különben még sok mindenbe bepillantást nyerhet az ember. Például a föld s a többi égitestek keletkezésének és fejlődésének a történetébe.

Az antropozófiának egyik legjellegzetesebb tanítása az, hogy a szellem mindig új meg új testet ölt. Minden emberi lélek él a világ teremtése óta s élni fog a világ fejlődésének a végcéljáig, amíg az egész emberiség belefut a nirvánába, az egyéni megsemmisülésbe, beleolvad Istenbe, az általános világ-szellembe. Ennek a célnak az érdekében van szükség a mindig újabb és újabb életbe való beleszületésbe,

hogyan az emberi szellem értékesítve minden egyes újabb életében megelőző életének a tapasztalatait, egyre tisztuljon, tökéletesedjék. Ilyenféle példákat hoz föl erre nézve Steiner: a nagy emberbarátok előző életükben hülyék voltak s a mások részéről akkor megtapasztalt részvét, szeretet, gondoskodás tör ki belőlük újabb életükben szeretetüknek a közönséges emberi szeretet mértékét fölmúló méretében.

Hát Jézus Krisztusról tanít-e valamit s ha igen, mit, az antropológia? Azt tanítja róla, hogy Krisztus már a mostani megelőző világkorszakban is szerepelt, mint a nap uralkodója, sőt a világteremtésben is része volt. A napból szállott le ide a földre, csak hogy nem születésekor, hanem csak megkereszteltetésekor, amikor a földi Jézussal egyesült. S mindössze három esztendőn át lakozott benne. A Gecsemáné kertjében való elfogatásakor megint kiszállt belőle. (Ezt a furcsa tanítást állítólag úgy olvasta Steiner a magasabbrendű látás segítségével egy könyvből, amelyet Akasa-krónikának nevez, s amely a látót a múlt és jövő eseményeinek valóságos átélésére teszi képessé, tehát jelenné teszi számára a múltat és jövőt.) Amikor Jézus vére kifolyt a Golgotán, ismét a földre jött át Krisztus „én”-je. Ez a föld szelleme. A föld ennek a szellemnek a teste.

Látjuk tehát, hogy bibliai igazságokat milyen különös módon zagyvált össze Steiner azzal a fantasztikus világképpel, amelyet zabolátlan képzelete s a legnagyobb valószínűség szerint beteg idegrendszere (már minisztrális gyerek korában különböző színekben tűntek fel előtte a miséző papok) teremtett. A biblia különben sem megy előtte isteni kijelentés számba. Ő sem hinni akar, mint a keresztyén, hanem látni, — ha más uton-módon is — mint a spiritisták.

Személyes Istent voltaképpen nem ismer. Ezért természetesen ez előtt a személyes Isten előtt való felelősséget sem s így bűnt sem. S erinte az embernek minden tökéletlensége ismeretének hiányos voltából származik, nem pedig akaratának helytelen irányából. Hogy Jézusról mint személyes Megváltóról semmit sem akar tudni, az az eddig mondottakból világosan kitűnik. Így tehát a keresztyénséghez nincs neki semmi köze.

Igen szomorú dolog, hogy különösen magasabb értelmiségű és műveltségű emberek, akik a bibliának tiszta, világos, józan tanításait sokszor épen azzal lökik el maguktól, hogy ezek csak afféle tudatlan, tanulatlan embereknek való jámbor mesék, ilyen badarságoknak, holmi forgó lóbusz virágoknak — fölülnék.

Nincs-e igaza az egyedül bölcs Isten örökérvényű kinyilatkoztatásának, az élet könyvének, amikor azt mondja: „Lesz idő, amikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyűjtenek maguknak tanítókat, mert viszket a fülük; és az igazságtól elfordítják a fülüket, de a mesékhez odafordulnak”?!

P. P.

A

Magyar Református Naptár

ismét kapható

Béres Károly könyvnyomdájában.

Halottaink

Erdélyi Imre ny. ramocsaházai lelkész és tanácsbíró január 18-án, élete 61-ik évében elhunyt. Temetése Nyirbogáton volt, a családi sírhelyen. Buzgó, lelkes szolgája volt az Urnak, ki nem mindennapi tehetséggel, tollával is munkálta az ő országát. Több lendületes beszéde és számos szép költeménye jelent meg. Az új énekes könyvben a 20. 50 és 249-ik sz. énekek szövegét ő írta.

Pünköszt Pál az erdélyi egyházkerület számvevője szintén január 18-án hunyt el váratlanul. Csaknem két évtized óta állott a kerület szolgálatában és ez idő alatt páratlan munkabírással, önzetlennül vezette a kerület anyagi ügyeit. 49 éves volt.

Makkai Ernő kolozsvári ref. kollegiumi tanár életének 41-ik évében január 9-én halt el. Makkai Sándor theol. igazgató fivérét vesztette el benne.

A vesztesek gyászában részvételt osztozunk.

Külföld

Milyenek látnák a hollandiak Debrecent és a debreceni kálvinizmust. Grosheide amsterdami egyet. tanár a múlt év tavaszán Debrecenben tartott holland-magyar konferenciáról írott magyarországi leveléből közöljük e részletet, mert úgy tartjuk, hogy bennünket is érdekel és lelki származásunknál fogva nekünk is jó ismerni.

Debrecent Magyarország Genfiének hívják — írja a professzor. Önök azt kérdik, mit akar ez jelenteni? Azt, hogy ez a magyar református élet történelmi középpontja. Itt működött a XVI. században Méliusz püspök. Ha azonban azt kérdik önök, hogy Debrecennek a szelleme is azonos-e a Kálvinéval, helyesebben a szellem itt az Isten ígéje szerint való református tané-e: már nem lehetek akkor ilyen optimisztikus. E tekintetben a helyzet Magyarországon egészen más, mint nálunk. Nálunk a modern vagy ethista nem nevezi magát reformátusnak. A református jelző [t. i. Hollandiában] sok ember szemében a hátramaradott, buta, álszenteskedő jelzőkkel egyértelmű. Magyarországon ez nem így van. Itt a református, vagy kálvinista elnevezés tiszteletcím. A protestáns magyarok minden pillanatban használják ezt a szót. De többnyire nem jelent többet, mint azt, hogy nem római katolikus. Vagy másképpen hadd fejezzem ki magamat. Akarnak ugyan reformátusok lenni, de többnyire mégsem tudják: mit jelent az, hogy valaki református. A különböző konferenciákon Budapesten épügy, mint Debrecenben, természetesen mint jó refor-

mátusok beszéltünk. Budapesten mindenekelőtt az igazhitű körök vettek részt a konferencián, itt Debrecenben azonban jelen volt majdnem az egész theologiai kar s voltak ott más fakultások professzorai is. A felszólalások alkalmával mindig kijelentették: mi teljesen egyek vagyunk önökkel. Elvi támadást egyáltalán nem vettünk észre. Mi bennünk azonban az a kérdés támadt, hogy csakugyan egyek-e hát velünk ezek az emberek. Természetesen teljesen jóhiszemben voltak ők, efelől felesleges tovább beszélni. De ha nekik kellett volna előbb beszélni azokról a kérdésekről, amiket mi tárgyaltunk, vajjon ugyanabban a szellemben nyilatkoztak volna-e...? Mi nagyon kételkedtünk.

Sok magyar tanult külföldi egyetemeken, a mi hazánkban is. Mégis, a Sebestyén professzor és dr Szabó vezetése alatt álló budapesti mozgalmat nem tekintve, úgy látszik, a kálvinizmus újjáéledése még nem következett be. Holt orthodoxia ez, ragaszkodnak régi szokásokhoz, amiket maguk helytelenítettek, így pl. a gyermekek 12 éves korukban tesznek hitvallást, de nem változtatnak semmin. Ugy látszik, a prédikálással is így áll a dolog. Minden marad a régiben. Ezért olyan nehéz dolog véleményt alkotni a magyar református egyházzal.

Debrecen püspöke most Baltazár ur. Nagyon figyelemre méltó ember. Igazi egyházfejedelelem; férfi, aki tudja mit akar s aki tud magának engedelmisséget biztosítani. A politikában sajátságos álláspontja van. Magyarországon a reformátusok általában nagy ellenfelei a zsidóknak és a római katolikusoknak. Az itteni régi liberális párt sok tekintetben megegyezik az angol liberális párttal. Ennek működése mindenekelőtt a katolikus papuralom ellen irányult s a valódi szabadságért lépett sorompóba. Idővel azonban Magyarországon is lényegében megváltozott a liberálizmus s a forradalmi elvek hatása alá került. S így lett belőle olyan párt, amelyik azonos a hollandi liberálisokkal. Ehhez a párthoz sok zsidó is tartozik. Vannak azonban emberek Magyarországon, akik ezt a változást nem látják s akik a szó régi értelmében vett liberálisok akarván lenni, tényleg az új formájában élő pártot támogatják. Baltazár püspök egyike ezen emberek vezéreinek s úgy ismeretes Magyarországon, mint a zsidók barátja.

Mégis és ezt akarom főként kiemelni, ami mindebből ki is tűnik, hogy Baltazár püspök jelentékeny ember Magyarországon.

A következő nap megkezdődött a konferencia. Az ének és imádság után a palástban jelenlevő püspök beszédet intézett hozzánk, amelyre Bouwman professzor válaszolt. Ez a reggeli összejövetel a püspöki ház egyik termében volt. Előbb

Bouwman professzor beszélt, majd alólirott a kánon tekintélyéről. Az urak többsége egyet értett velünk, egyes világiak — a mi elnevezésünk szerint — inkább ethisták voltak.

Irodalom

Méliusz világitó lámpásának sugarai, azaz gondolatok Méliusz műveiből és Méliusz testamentuma. Közrebocsátja dr Erdős Károly.

Debrecen, 1922. 160 lap. Ára 300 K.

E könyvecske Méliusz halálának 350. évfordulója alkalmából jelent meg a Méliusz által alapított nyomda csinos kiállításában és a Méliusz könyvkiadóvállalat költségén. Célja — mint a szerkesztő utószavában írja — Méliusz munkáiból néhány üzenet tolmácsolása a XX. század magyar reformátusainak, amire figyelniünk kell a ma tepedségében, — néhány sugár közvetítése Méliusz hitének világitó lámpásából, hogy a hitvallásos gyengülés mélységes homályában utat mutasson hitünk cselédeinek. A nagy reformátor és tudós püspök Apokahypsis magyarázata és válogatott predikációk c. kötetéből kiszedett gondolatokat adja e kis könyv, a következő csoportosításban: Isten, Jézus Krisztus, ember, predestináció, bűn — sátán, ige — sákramentum, lelki tanítók — egyház, ünnepnap — bűjt, különböző rendű keresztyének tiszti. Utána következik Méliusz Péter testamentuma, avagy utolsó vallása a keresztyéni tudománynak, mely eddig kiadatlan volt. E vallástétel a következő szakaszokból áll: Az igaz Istenről, a Jézus Krisztus felől való vallás, a Szentléleknek ő Istenségéről való vallás. A bűnnek okáról, a megigazulásról. A könyv elején Baltazár püspök rövid bevezetése és S. Szabó József főgimn. igazgató világosan megírt Méliusz életrajza olvasható. — A nagy fáradtsággal és gondos szeretettel megszerkesztett munka nemcsak kegyeletes emlék, hanem szerencsés gondolat sikerült megvalósítása. Látjuk, mint buzogott a megtisztított forrásból az evangélium magyar földön egy nagy magyar szívében, mint világitott az ige feltörő fénye a virradás derengéseiben. De látjuk azt is, hogy ez nekünk is fénysugár, mely egyedül adhat világosságot, nekünk is egyedüli üdítő, erőadó forrás. — Örömmel vesszük a szerkesztő ígéretét, hogy a nagy reformátor többi munkáit is megismerhetjük.

Az imádkozó magyar. Református eleink társalkodásai a Szentháromság egy Istennel. Összegyűjtötte Révész Imre. — Ismertetésére visszatérünk.

A mi hitünk és életünk. Vallástevő káté a konfirmándusok számára. Írta: P. Czikke István

reform. püspök. A füzet irányát és szellemét jellemzi, amit szerzője a konfirmációról megszívlelésre méltón mond: „A konfirmáció nem vizsga, hanem vallástétel. Következésképpen a konfirmációi káté sem az. Tehát se nem apologia, se nem polemia, még kevésbé a népiskolában tanultak összefoglalása. Egyszerűen a sarkalatos ker. hit-tétel előterjesztése.” A káté az apostoli hitformát követi. Szól az Atyáról, Fiuról, Szentlélekről és az egyházzal. Ezt a magunk részéről egészen helyesnek tartjuk. Más kérdés azonban, hogy helyes volt-e az apostoli hitforma régi magyar szövegét elhagyni és egy újabb — bár jó magyar-ságu fordítással felcserélni?

Ifjú Erdély. Ifjúsági lap. Megjelenik — július és augusztus kivételével havonta egyszer. Főszerkesztő dr Imre Lajos, felelős szerkesztő Kovács Sándor. Az első szám megjelent — változatos, nívós, kedves tartalommal, van benne szépirodalom, irodalomtörténet [Petőfiről próza és vers] népszerű tudományos ismertetés, kedvesen megírt nevelő diáktörténet, az ifjúsági mozgalmak ismertetése, sakk-rovat, talányok stb. Bár Erdély a címe, nemcsak kizárólag Erdélynek szól. Kíváncsinos volna, ha kerületünk diáksága is megismerné. Főként a vallástánító lelkészeknek áll, hogy megismertessék és megszerettessék velük. Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, ref. Theologia. Előfizetési díj egész évre 48 Lei.

Új könyvek: Czegléd Sándor győri esperes „Közönséges vasárnapi imádságok” c. szószéki imakönyve. Ára 600 K. — Forgács Gyula: „Utmutatás a gyülekezeti fegyverezés gyakorlására”. Ára 40 K. — „Megnyílt szemek.” Írta dr Podmanický Pál. Vallásos novellák.

Hit és Élet. A lelki kálvinizmus folyóirata. Megjelenik havonként. Felelős szerkesztő Révész Imre Debrecen. Révész Imre 3-ik évfolyamba lépő lapja havi folyóirata erősödött. Az 1—2. szám. Csánki B. Isten fia c. értekezését. Révész I. Meliusz és korunk c. tanulmányát Juhász Géza verseit stb. közli.

Egyházi hírek

Lelkészmeghívás. Szombati Szabó István lugosi lelkésztársunkat, a kiváló tehetségű költő-papot a sátorlajaujhelyi gyülekezet a jó javadalmu lelkészi állására egyhangulag meghívta. Erre a lugosi hivek körében is erős akció indult meg ittmarasztalása érdekében, természetesen javadalmának lényeges javításával.

A sárospataki lelkészi állásra Forgács Gyula péceli lelkész hívta meg a gyülekezet. Érdekes és tanulságos változása az időknek: a racionalizmus egykori sivár bölcsőjében a keresztyén élet és belmisszió ma egyik legerősebb oszlopa!

Lelkészeltekítés. A magyarcskéi egyház e hó 11-én iktatja be egyhangulag meghívott lelkészét: Dank a József nagyváradi s. lelkész, miután a volt lelkész: Kalas Ferenc e hó első napjaiban költözött át családjával Gyulára.

Ravasz püspök és a Protestáns Bál. A Protestáns Bált évtizedek óta minden évben megtartják Budapesten a Prot. Árvaház javára. Előkelő, fényes mulatság szokott ez lenni. Most azonban hiányzott róla az egyház legnagyobb előkelősége: a pesti püspök. A bál rendezősége a következő levelet kapta: „Méltóságos Gróf Úr! Amint az uram ezt már kifejtette a Gróf urnak, sem ő, sem én nem vehetünk részt a protestáns bálon bármennyire is értékeljük azt a célt, amelynek érdekében az rendeztetik. Ennek külső bizonyosságául is idemellékelek 2000 koronát a Protestáns Árvaház javára — Ravasz Lászlóné.”

Dr Benedek Zsolt kitüntetése. Dr Benedek Zsolt konventi tanácsos közhasznú tevékenysége elismerésül a magyar kir. kormány főtanácsosi címet nyerte. Az egyetemes református egyház e kiváló munkását magas kitüntetéssel alkalmával szívből köszöntjük.

Márk Endre, a debreceni Kollégium és tiszántúli egyházkerület ügyésze s tanácsbíró, közéleti tevékenységének 50. évét érte meg, mely alkalomból tisztelői nagyobb alapítvánnyal szándékoznak megülni emlékét.

A Protestáns Naptár megmaradt példányait Bélyeky Lajos lelkésztársunk [Satumare—Szatmár] 8 Leivel áruba bocsátja. Lelkésztársak 6 Leivel január közepéig leendő elszámolásra, bérmentve kapják a naptárt; ha legalább 20 példányt rendelnek. Megrendelésnél a helység román neve világosan kiírandó.

A beregi egyházmegye csehszlovákiai része a múlt évben tartott tisztújításán esperessé ismét Bartók Béla munkácsi lelkészt választotta, aki előbb a változott viszonyok miatt lemondott. Gondnok dr Polchy István beregszászi ügyvéd, főjegyző Sütő Áron gáti lelkész és dr Bakó Gábor beregszászi ügyvéd lett. — Az egyházmegye másik része Lánchy József csarodai lelkészt választotta esperessé.

Huszezer református árua van, kinek az apja a háboruban elesett. Legnagyobb részük földi gondviselő nélkül maradt el s eddig ref. szellemű árvaházba alig sikerült 1—2. elhelyezni s ezért a többi kath. szellemű árvaházba kerül. Borzasztó lenne, ha elveszítne egyházunk a 20,000 lelket. E rettenetes bajon segitendő, most építették fel a hollandi reformátusok támogatásával a Filadelfia Ref. Árvaházat.

A tiszántúli egyházkerület főjegyzői tiszt-ségére legkomolyabb jelölt dr Révész Imre debreceni lelképásztor, bár ő e bizalmat elhárítani törekszik magától.

Középtermetre való teljesen új Orle-palást eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ahol a palást megtekinthető.

Hivatalos rész.

10—1923. szám.

Pályázat.

A hegyközszentimrei ref. egyház presbytériuma pályázatot hirdet az üresedésben lévő orgonista kántor-tanítói állásra

Javadalom: A régi díjlevél ellenértéke gyanánt presbyteri határozat alapján, esperesileg jóváhagyva az 1923. évi január 1-től 1923. december 31-ig terjedő egy évre. 1. 7 kat hold 1344 □-öl föld haszonélvezete természetben 3000 Lei. 2. 3 öl tűzifa beszállítva természetben á 600 Lei 1800 Lei. 3. Faizás és legelő $\frac{5}{8}$ illetőség természetben 550 Lei. 4. Magtári buza helyett 800 Lei. 5. Kántori fizetés készpénzben 1200 Lei. 6. Tanítói fizetés készpénzben 450 Lei. 7. Tandij 60 gyermek után á 120 Lei 7200 Lei. 8. Természetbeni lakás [3 szobás] kerttel. Összesen: 15,000 Lei azaz Tizenötezer Lei. A földek adóját az egyház fizeti.

Kötelesség: A kántori teendők végzése. Az I—VI. elemi fiú osztályok vezetése egyházkerületi tanterv szerint, esetleg az iskolaszék által kijelölt más osztályok vezetése, ha szükségessé válnék az. Kanonikus órákon, vagy lelkész akadályoztatása esetén templomi szószéki szolgálat. Ismétlő iskola vezetése a polgári községtől adandó díjazás szerint. Egyházi jegyzőség.

Az állás a választás érvényre jutása után azonnal elfoglalandó. Próbaéneklésre és orgonázásra megjelentek közül az egyház a megválasztottnak utiköltségeit megtéríti

Pályázati határidő, a hirdetés megjelenésétől számított 3 hét. Kellően felszerelt kérvények ref. lelkészi hivatal címére Hegyközszentimre, u. p. Szalárd küldendők.

Megjegyzés. A fenti javadalom helyett, mely folyó évi december 31-ig van érvényben, amennyiben az egyház a megválasztott kántor-tanítóval ismét meg nem egyezhetik, a megválasztott joggal követelheti és igényelheti az alább közölt eredeti díjlevélben biztosított javadalmakat.

1. Készpénzfizetés az egyháztól 29 Kor. 40 f. 2. Borváltság az egyháztól 100 Kor. 3. Tandij címen 80 tanköteles után á: 1 Kor. az egyháztól: 80 Kor. 4. Pénzbeli tandijváltság 80 tanköteles után az egyháztól 112 Kor. 5. Csirkeváltság 50 fillérjével az egyháztól 40 Kor. 6. Ismétlő iskolások tanításáért a községtől 50 Kor. 7. Kántorságért az egyháztól 200 Kor. 8. 1 hold 1257 □-öl föld haszonélvezete 25 Kor. 9. 2 hold 353 □-öl föld haszonélvezete 50 Kor. 10. 3 hold 1334 □-öl rét és szántóföld haszonélvezete 75 Kor. 11. 10 köből buza [á] 10 Kor. az egyháztól 100 Kor. 12. 1 köből tisztabuza a községtől 13 Kor. 13. 2 köből tiszta buza az egyháztól 26 Kor. 14. 5 öl tűzifa beszállítva az egyháztól 70 Kor. 15. Faizás és legelő $\frac{5}{8}$ illetőség az egyháztól 40 Kor. 16. Természetbeni lakás kerttel. Összesen: 1010 Kor 40 fillér. Azaz Egyezertiz Korona negyven fillér. A földek adóját s a vízszabályzási terheket az egyház fizeti.

Hegyközszentimre, 1923 február 3.

A presbyterium.

Nagytiszteletű Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!

A 321-1922 sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott

román-magyar nyelvi iskolai nyomtatványokat

famentes papírra nyomtatva állandóan raktáron tartom és azokat a következő legutányosabb áraim mellett hozom forgalomba:

Felvételi napló	--- -- -- -- --	íve 2'20	Lei
Előmeneteli és mulasztási napló,	íve 2'30	"	
Haladási napló	--- -- -- -- --	íve 1'—	"
Iktató-könyv	--- -- -- -- --	íve 2'30	"

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is köthetetek, a Mulasztási Naplót kötetenként 25 Leiért, a Haladási Naplót 18 Leiért.

Értesítő könyvecske, --- -- -- -- -- darabja 3 Lei.
Elemi iskolai bizonyítvány --- 10 drb 8 Lei.

10 darabnál kevesebbet nem küldhetek egy nyomtatványból sem.

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papirokat is legutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jőnevű könyvnyomdám szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve vagyok

hittestvéri tisztelettel

Béres Károly nyomdatulajdonos,
az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója

Oradia-Mare - Nagyvárad,
Fő-utca 14. szám.

**Református
iskolák összes tankönyvei,
író- és rajzszerke,
iskolai nyomtatványok**
kaphatók

Mégai és László

könyvnyomda, könyv- és papirkereskedés
ORADEA-MARE—NAGYVÁRAD,
Str. Avram Iancu [Kossuth]-utca 2
Telefon 6-23

**Legolcsóbb árak!
Pontos kiszolgálás!**

9